

خلاصه تحولات بازار کار ایران در بهار ۱۳۹۶

تاریخ انتشار: تیر ماه ۱۳۹۶	دفتر: معاونت پژوهشی، دفتر آمار و پایش اقتصادی	شناسنامه گزارش:
ناظران علمی: محمد حسینی	تهیه و تدوین: ابوالفضل کریمی	

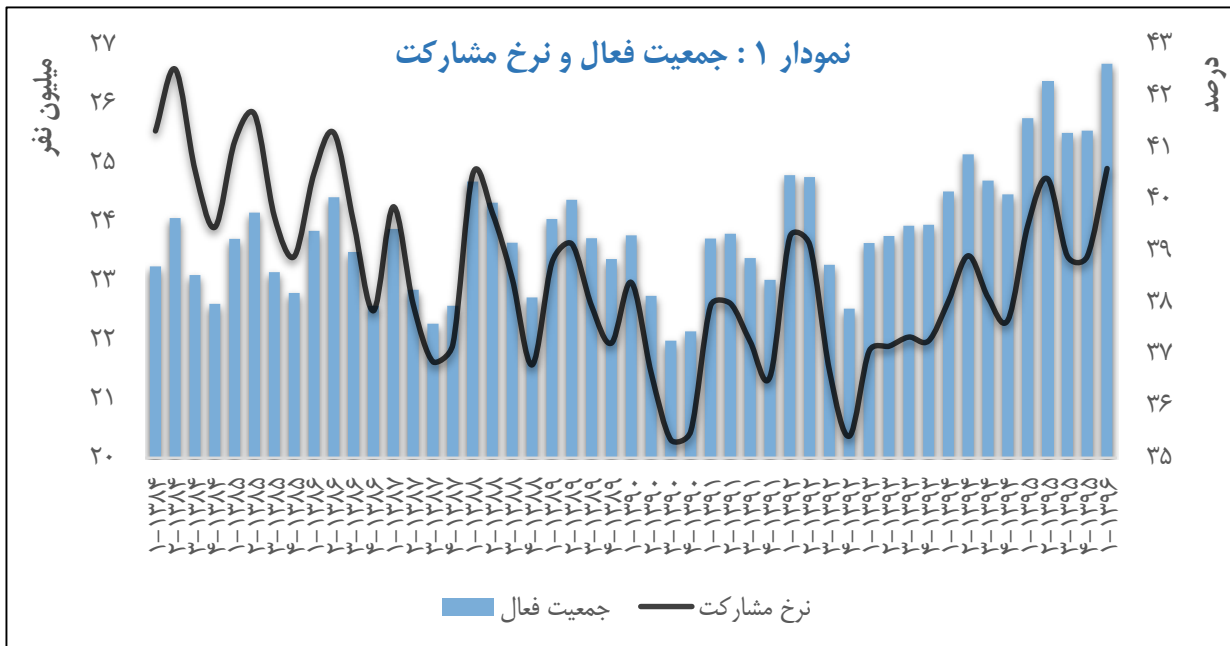
چکیده:

مهم‌ترین تحولات بازار کار ایران در بهار ۱۳۹۶ به شرح زیر است:

- جمعیت فعال کشور در بهار ۱۳۹۶ نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۹۲۰ هزار نفر افزایش یافته است. متناسب با این افزایش، نرخ مشارکت نیز طی این دوره به میزان ۱,۱ واحد درصد افزایش یافته است.
- از نیمه دوم سال ۱۳۹۳، اشتغال در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل به طور مستمر در حال افزایش بوده به طوری که طی یازده فصل منتهی به بهار ۱۳۹۶، به طور متوسط در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۶۷۵ هزار نفر به تعداد شاغلان کشور اضافه شده است.
- تعداد شاغلان کشور در بهار ۱۳۹۶ نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۷۰۳ هزار نفر افزایش یافته است. در این میان بخش خدمات، بیشترین سهم (۶۰ درصد) را در افزایش تعداد شاغلان طی این دوره به خود اختصاص داده است. همچنین سهم ۳۳ درصدی بخش صنعت در افزایش تعداد شاغلان طی این دوره نیز قابل توجه است.
- علی‌رغم افزایش تعداد شاغلان در بهار ۱۳۹۶ نسبت به بهار ۱۳۹۵، به دلیل افزایش قابل توجه جمعیت فعال و نرخ مشارکت، نرخ بیکاری در بهار ۱۳۹۶ نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۰,۴ واحد درصد افزایش یافته و به ۱۲,۶ درصد رسیده است.
- در طی چند سال اخیر سرعت افزایش نرخ مشارکت زنان نسبت به مردان بیشتر بوده، به طوری که این نرخ در بهار ۱۳۹۶ در مقایسه با بهار ۱۳۹۵، با افزایش ۱,۲ واحد درصدی، به ۱۶,۴ درصد رسیده است.

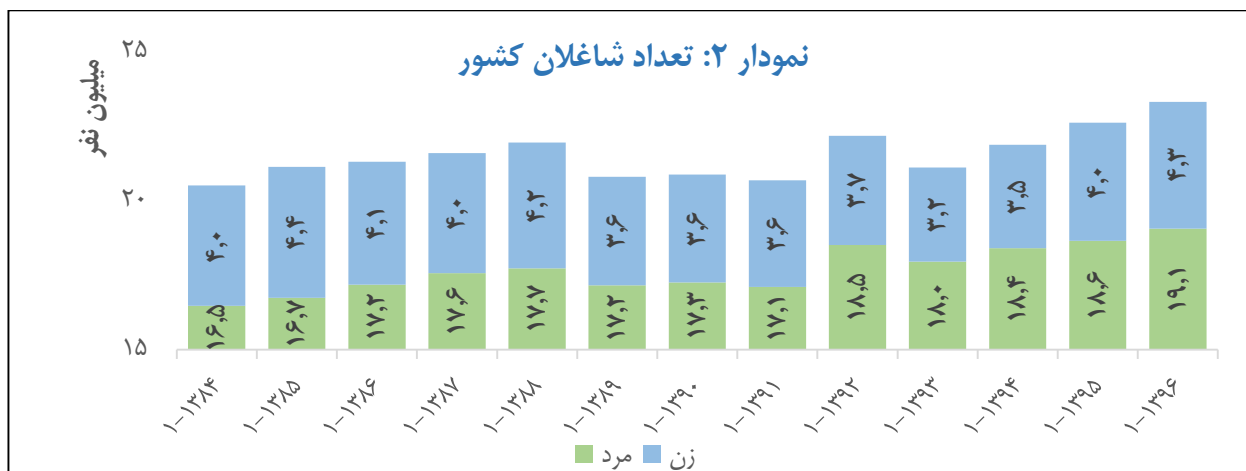

۱- جمعیت فعال و نرخ مشارکت

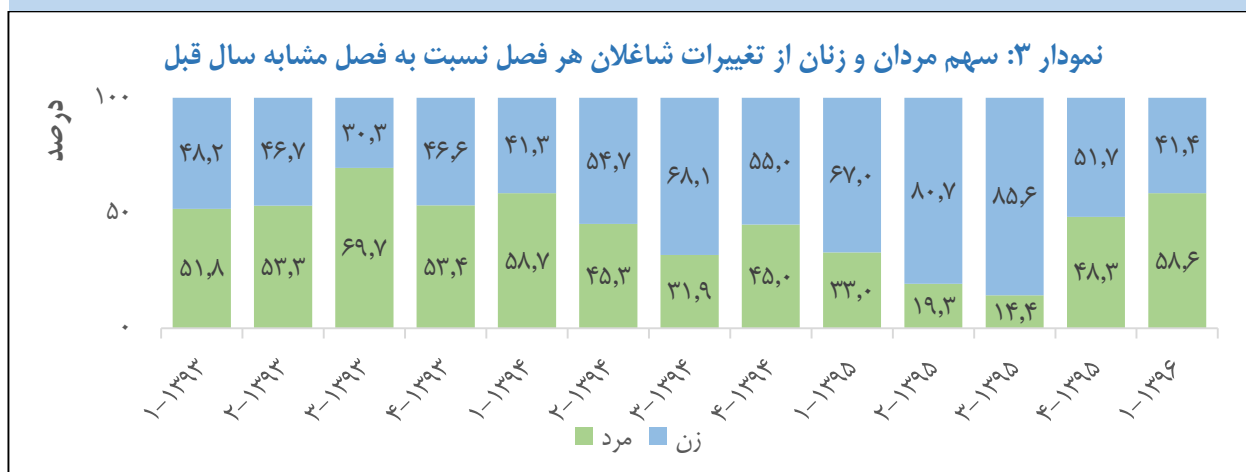

- از نیمه دوم سال ۱۳۹۳، جمعیت فعال کشور در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل به طور مستمر در حال افزایش بوده به طوری که طی یازده فصل منتهی به فصل بهار سال ۱۳۹۶، به طور متوسط در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۹۹۰ هزار نفر به جمعیت فعال کشور اضافه شده است.
- جمعیت فعال کشور در فصل بهار ۱۳۹۶ نسبت به فصل مشابه سال قبل به میزان ۹۲۰ هزار نفر افزایش یافته به طوری که سهم مردان و زنان از این افزایش به ترتیب ۵۷ و ۴۳ درصد بوده است.
- متناسب با افزایش جمعیت فعال، نرخ مشارکت نیز از سال ۱۳۹۳ با روند صعودی مواجه شده است. متوسط این نرخ، در بهار ۱۳۹۶ به ۴۰٫۶ درصد رسیده که نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۱٫۱ واحد درصد افزایش یافته است.
- بررسی نرخ مشارکت به تفکیک جنسیت بیانگر آن است که سرعت افزایش نرخ مشارکت زنان نسبت به مردان بیشتر بوده، به طوری که این نرخ در بهار ۱۳۹۶ در مقایسه با بهار ۱۳۹۵، با افزایش ۱٫۲ واحد درصدی، به ۱۶٫۴ درصد رسیده است. نرخ مشارکت مردان طی همین مدت ۰٫۵ واحد درصد افزایش یافته است.

۲- جمعیت شاغل کشور

- از نیمه دوم سال ۱۳۹۳، اشتغال در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل به طور مستمر در حال افزایش بوده به طوریکه طی یازده فصل منتهی به بهار ۱۳۹۶، به طور متوسط در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۶۷۵ هزار نفر به تعداد شاغلان کشور اضافه شده است.
- تعداد شاغلان کشور در بهار ۱۳۹۶ نسبت به فصل مشابه سال قبل به میزان ۷۰۳ هزار نفر افزایش یافته به طوریکه سهم مردان و زنان از این افزایش به ترتیب ۵۹ و ۴۱ درصد بوده است.
- بررسی تعداد شاغلان به تفکیک بخش‌های اقتصادی بیانگر آن است که بخش خدمات، بیشترین سهم (۶۰ درصد) را در افزایش تعداد شاغلان بهار ۱۳۹۶ نسبت به فصل مشابه سال قبل به خود اختصاص داده است. همچنین سهم ۳۳ درصدی بخش صنعت در افزایش تعداد شاغلان طی این دوره نیز قابل توجه است.
- بررسی آمار اشتغال کشور نشان می‌دهد، ۱۰,۲ درصد از شاغلان کشور دارای اشتغال ناقص بوده‌اند که این شاخص نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۰,۵ واحد درصد افزایش یافته است. همچنین سهم شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر با بیش از ۴۹ ساعت کاری، ۴۰,۹ درصد بوده که نسبت به بهار ۱۳۹۵، ۱,۴ واحد درصد افزایش پیدا کرده است.^۱

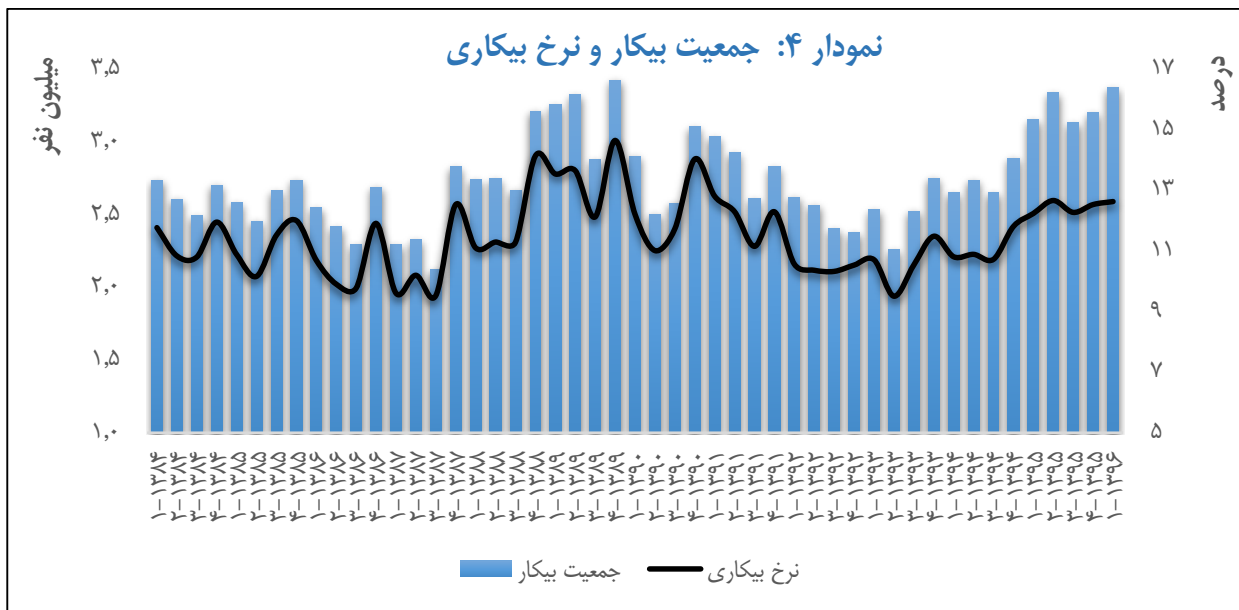
^۱ این دو شاخص منعکس کننده ساعات کاری غیر استاندارد هستند. افراد دارای اشتغال ناقص شامل شاغلانی است که در هفته مرجع، به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، قرار داشتن در فصل غیرکاری و ... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند. در مقابل، بیش از ۴۹ ساعت کار در هفته نیز می‌تواند نشان از مکفی نبودن درآمد شغلی فرد بوده که مجبور به کار کردن بیش از مقدار معمول شده‌است.

خلاصه تحولات بازار کار ایران در بهار ۱۳۹۶

- تفکیک جنسیتی تعداد شاغلان کشور نشان می‌دهد که سهم متوسط زنان از کل شاغلان کشور طی چند سال اخیر، به طرز بی‌سابقه‌ای، افزایش یافته به‌طوری‌که از ۱۴,۹ درصد در بهار ۱۳۹۳ به ۱۸,۲ درصد در بهار ۱۳۹۶ رسیده است.
- از نیمه دوم سال ۱۳۹۳، سهم زنان در افزایش اشتغال هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل به طور مستمر در حال افزایش بوده است. البته طی دو فصل اخیر این روند تداوم نداشته و سهم مردان در بهار ۱۳۹۶ به ۵۸ درصد رسیده است.

۳- تعداد بیکاران و نرخ بیکاری

- تعداد بیکاران کشور از نیمه دوم سال ۱۳۹۳ نسبت به فصول مشابه سال قبل پیوسته در حال افزایش بوده به طوری‌که طی یازده فصل منتهی به فصل بهار ۱۳۹۶، به‌طور متوسط در هر فصل نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۳۱۵ هزار نفر به تعداد بیکاران کشور اضافه شده است.
- تعداد بیکاران کشور در بهار ۱۳۹۶، برابر با ۳ میلیون و ۳۶۶ هزار نفر بوده که نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۲۱۷ هزار نفر افزایش یافته به طوری‌که سهم مردان و زنان از این افزایش مساوی و برابر با ۵۰ درصد بوده است.
- علی‌رغم افزایش قابل توجه جمعیت شاغلان، به دلیل افزایش قابل ملاحظه جمعیت فعال و نرخ مشارکت، نرخ بیکاری در بهار ۱۳۹۶ نسبت به بهار ۱۳۹۵ به میزان ۰,۴ واحد درصد افزایش یافته و به ۱۲,۶ درصد رسیده است.